

Forfatter: Falster, Christian

Titel: Udrag fra LÆRDOMS LYSTGAARD ELLER ADSKILLIGE DISCURSER FØRSTE PART

Citation: Falster, Christian: "Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor", i Falster, Christian: *Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor*, udg. af JØRGEN OLRİK , 1919-20, s. 144. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-falster01-shoot-idm140591134321328.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Lærdoms Lystgaard eller Adskillige Discursor

Men efter min Mening (som jeg har tilfælles med de fleste fornuftige Folk) er det overalt af den hellige Skrift indlysende, at Engle af begge Slags færdes iblandt os og tage Del i vort Liv, hvisaarsag der ej kan være Tvivl om, at det er fra disse at hine uformodede Jærtegn stamme, som vederfares vore Øjne eller Øren. Naar saaledes, *Exempli gratia*, en Mand i levende Live pludselig ser et levende Billed af sig selv, hvilket jeg har hørt er hændet flere, og ligeledes, naar inden nogens Død et Bulder høres som Forvarsel, og hvad der nu ellers findes af den Art, plejer jeg at sige som hine Mænd i Apostlenes Gerninger): *Det er hans Engel*. Hvis efter hans Død et eller andet Syn viser sig for os, fører jeg det ligeledes tilbage til Englene, uden at agte paa deres højst bedragelige Mening, som tilskrive det det afdøde Menneskes Sjælp); thi disse tykkes mig ej at afsky Muhammedanernes Vildfarelse, hvis Fortolker er *Abuharira hos Abrahamum Ecchellensem* i Arabernes Historie med tilhørende Orientens Krønikeq): *Naar nogen dør, færdes hans Sjæl i en Maaned ved hans Hus og ser efter Arvingerne, hvorlunde de dele hans Gods, betale hans Gæld, udføre hans Testamente. Men naar 145 Maanedene er udløben, føres den tilbage til sin Grav og færdes ved sit Lejersted et helt Aar, for at se, hvo der bringer Bønner for ham, og hvo der sørger over ham. Naar Aaret er omme, føres den Dødes Sjæl did, hvor Sjælene opbevares indtil den Dag, da Opstandelses-Basunen lyder.* - Hid hører ogsaa hin Almuens vedtagne Indbildning hos *Lactantium* r), at de Dødes Sjæle flakke om i Nærheden af Gravene og Levningerne af deres Legemer. - Hvis det fremdeles paalægges mig at svare angaaende den fremmanede *Samuel* s), holder jeg for, at det visselig ej var en Djævel, ej heller selve Samuel hel og holden, ej heller hans Sjæl (thi disse Antagelser ere højst vildsomme), men at Samuels Engel har vist sig i Prophetens Skikkelse, sendt af Gud og forsynet med prophetisk Kraft.« - Jeg havde alt endt min Tale, da Modparten trængte ret haardt ind paa mig og spurgte mig om Aarsagen til, at Følge-Englene friste, anfægte og slaa de menneskelige. Sanser, da enhver Handling plejer at finde Sted for Øjemedets Skyld, som Philosopherne sige? Dertil svarede jeg: »Betænk, højfornemme Mand, at disse Syner ej blive de Umælende til Del, men Menneskene, og det efter min Mening i saadant Øjemed, at disse kunne paamindes om deres Dødelighed og deres Aands Tilstand efter dette Liv; at dog de onde Engle dels ikkun en sjælden Gang ses her i vore af Evangelii Dag oplyste Lande, for ej at opskræmme de i Tryghed befangne Sind, dels grassere i det Øjemed, at de paa øde Steder (øde kalder jeg dem som ligge udenfor Kirken, *Indien, Lapland* etc.) kunne fixere 146 vankundige Mennesker, søge Trøst for deres Fortabelse ved at fordærve disse og forføre dem til onde Kunster, til at dyrke og frygte sig og endelig til at søge Omgængelse med sig. Iøvrigt tvivler jeg ej om, at det meste af den overtroiske og Pokkers lettroende Almues Smaasnak om Spøgelse er upaalideligt, er onde Drømme og Fabler, som ligne de Febersyges indbildte Phantasier. Men jeg beklager ogsaa, at de sandfærdigste Spøgelse-Historier ofte behandles saa uagtsommeligt af vore Tider, ikke af bekvemme Vidner føres til Klarhed, og omsider ved Skribenternes Skødesløshed gaa i Glemme.